

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36020386	IES Marco do Camballón	Vila de Cruces	2022/2023

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación plástica, visual e audiovisual	3º ESO	2	70

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	15
4.2. Materiais e recursos didácticos	17
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	18
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	21
6. Medidas de atención á diversidade	22
7.1. Concreción dos elementos transversais	22
7.2. Actividades complementarias	24
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	25
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	26
9. Outros apartados	27

1. Introducción

Situación:

O IES Marco do Camballón está situado no concello de Vila de Cruces (Pontevedra), na saída da vila en dirección a Lalín.

Persoal e alumnado do centro:

Conta con entre 240-250 alumnas e alumnos matriculados, 40 profesoras e profesores, unha administrativa, 3 limpadoras e 2 bedeis, 1 coidadora e 1 auxiliar de conversa.

Centros adscritos:

O centro conta con tres centros adscritos, todos do concello de Vila de Cruces, pero ubicados en diferentes núcleos de poboación: CEIP Nosa Señora da Piedade (Vila de Cruces), CEIP de Cerdeiriñas (Piloño) e CEIP de Merza.

Ensinanzas que oferta o centro:

O centro oferta na actualidade dúas modalidades de bacharelato (Ciencias e mais Humanidades e Ciencias sociais), formación profesional básica de Servizos Administrativos, ciclo formativo de grao medio na especialidade de Soldadura e Caldeirería (2000 horas) e ciclo formativo de grao medio na especialidade Atención a persoas en situación de dependencia (2000 horas).

As materias que se imparten en cada curso en galego ou castelán están concretadas no Proxecto Lingüístico de Centro. Ademais, o centro fomenta a competencia plurilingüe do alumnado coa oferta de seccións bilingües de inglés en 1º de ESO (Educación física), 2º de ESO (Educación física e Matemáticas) e 3º de ESO (Educación física e Matemáticas).

Características singulares:

A Escola Municipal de Música conta cunha matrícula elevada debido, sobre todo, á gran tradición musical da zona, que conta con dúas bandas de música: Unión Musical de Ponteledesma e Banda Artística de Merza, sendo esta última unha das bandas populares máis antigas de Galicia.

A vila conta ademais co Club de Loita Kelttoi Cruces, que goza de deportistas gañadores de premios nacionais e internacionais, e mesmo agúns deses loitadores son integrantes na selección española de loita.

CARACTERÍSTICAS DO ALUMNADO

Lingua materna dominante: A lingua materna dominante no centro é o galego.

Problemas sociais destacados (abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar): Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características:

O alumnado de ESO e bacharelato reside, case na súa totalidade, no propio concello, pero tanto o dos ciclos como o profesorado procede de distintas partes de Galicia. Vila de Cruces é un concello extenso (28 parroquias), cunha poboación escasa e diseminada (5556 habitantes en 2015), que continúa descendendo e avellentándose (51,8 anos de idade media en 2015). O seu PIB por habitante é bastante inferior á media galega: 12714€ fronte a 19748€ (IGE, 2012).

Por outra parte, o perfil dos ciclos que se ofertan e a situación socioeconómica xeral conlevaron un aumento considerable no número de alumnado maior de idade, o que está supoñendo un cambio importante para o instituto.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender a importancia que tiveron no desenvolvemento do ser humano algúns exemplos seleccionados das distintas manifestacións culturais e artísticas, amosando interese polo patrimonio como parte da propia cultura, para entender como se converten no testemuño dos valores e das convicións de cada persoa e da sociedade no seu conxunto, e para recoñecer a necesidade da súa protección e da súa conservación.	1	3			3	1-2		1
OBX2 - Explicar as producións plásticas, visuais e audiovisuais propias, comparándoas coas dos seus iguais e con algunhas das que conforman o patrimonio cultural e artístico, xustificando as opinións e tendo en conta o progreso desde a intención ata a realización, para valorar o intercambio, as experiencias compartidas e o diálogo intercultural, así como para superar estereotipos.	1				1-3	1-3		1-3
OBX3 - Analizar diferentes propostas plásticas, visuais e audiovisuais, amosando respecto e desenvolvendo a capacidade de observación e interiorización da experiencia e da satisfacción estética, para enriquecer a cultura artística individual e alimentar o imaxinario propio.	1-2			1	4	1-3		2
OBX4 - Explorar as técnicas, as linguaxes e as intencións de diferentes producións culturais e artísticas, analizando, de forma aberta e respectuosa tanto o proceso como o produto final, a súa recepción e o seu contexto, para descubrir as posibilidades que ofrecen como fonte xeradora de ideas e respostas.	2	3		1-2	3	3		2
OBX5 - Realizar producións artísticas individuais ou colectivas con creatividade e imaxinación, seleccionando e aplicando ferramentas, técnicas e soportes en función da intencionalidade, para expresar a visión do mundo, as emocións e os sentimentos propios, así como para mellorar a capacidade de comunicación e desenvolver a reflexión crítica e a autoconfianza.	2				1-3-4	3		3-4
OBX6 - Apropiarse das referencias culturais e artísticas da contorna, identificando as súas singularidades, para enriquecer as creacións propias e desenvolver a identidade persoal, cultural e social.	2			1	3	1		3

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX7 - Aplicar as técnicas, os recursos e as convencións principais das linguaxes artísticas, incorporando de forma creativa as posibilidades que ofrecen as tecnoloxías, para as integrar e enriquecer o deseño e a realización dun proxecto artístico.	2-3		3	1-5		1-3		4
OBX8 - Compartir producións e manifestacións artísticas, adaptando o proxecto á intención e ás características do público destinatario, para valorar distintas oportunidades de desenvolvemento persoal.	1		2-3	3	3-5		3	4

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	TRANSVERSAL 1	COMUNICACIÓN VISUAL	8	5	X	X	X
2	TRANSVERSAL 2	XÉNEROS ARTÍSTICOS E MANIFESTACIÓNS CULTURAIS	8	5	X	X	X
3	TRANSVERSAL 3	O PROCESO CREATIVO: FASES E OPERACIÓNS PLÁSTICAS	8	5	X	X	X
4	UD1	TRAZADOS XEOMÉTRICOS	11	8	X		
5	UD 2	PUNTO, LIÑA E TEXTURAS. COR E PUNTILLISMO. TÉCNICAS GRÁFICO-PLÁSTICAS NA CARTOGRAFÍA.	11	8	X		
6	UD3	PLANOS E PLANOS DE COR. TÉCNICAS GRÁFICO - PLÁSTICAS TRIDIMENSIONAIS.	11	8	X	X	
7	UD4	A FORMA E A COR. TÉCNICAS GRÁFICO-PLÁSTICAS NA ILUSTRACIÓN CIENTÍFICA.	11	8		X	
8	UD5	A BANDA DESEÑADA	11	8		X	
9	UD6	A FOTOGRAFÍA	11	8			X
10	UD7	O AUDIOVISUAL	10	7			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	TRANSVERSAL 1	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	SER QUEN DE DISTINGUIR ENTRE DIFERENTES ESTILOS ARTÍSTICOS E CLASIFICACIÓNS XERAIS COMO O ARTE FIGURATIVO E O ABSTRACTO.	TI	100
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	SABER UTILIZAR A COR, AS FORMAS E A COMPOSICIÓN CON INTENCIÓNS COMUNICATIVAS CONCRETAS, TANTO INDIVIDUALMENTE COMO EN EQUIPO.		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	CONSIDERAR O PROCESO CREATIVO COMO UN PROCESO COMPLEXO NO QUE INTERVEÑEN FACTORES EXTERNOS E INTERNOS AO ARTISTA		
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA4.1 - Analizar de xeito guiado diversas producións visuais e audiovisuais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	RELACIONAR PRODUCCIÓNS DADAS COS SEUS ESTILOS OU LINGUAXES TAMÉN DADOS, EXPRESANDO UNHA OPINIÓN RAZOADA SOBRE CADA UNHA DELAS.		
CA4.2 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes visuais e audiovisuais, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	COMPRENDER AS RELACIÓNS DA ARTE NO SEU CONTEXTO, NO QUE SE REFIERE AOS AVANCES TÉCNICOS, E ÁS CIRCUNSTANCIAS HISTÓRICAS, SOCIAIS E XEOGRÁFICAS.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - A percepción visual. Introducción aos principios perceptivos, elementos e factores. - A composición. Conceptos de equilibrio, proporción e ritmo aplicados á organización de formas no plano e no espazo. - Imaxes visuais e audiovisuais: lectura e análise.

UD	Título da UD	Duración
2	TRANSVERSAL 2	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer os factores históricos e sociais que rodean as producións plásticas, visuais e audiovisuais máis relevantes, así como a súa función e a súa finalidade, e describir as súas particularidades e o seu papel como transmisoras de conceptos, valores e convicións, con interese e respecto, desde unha perspectiva de xénero.	VALORAR ÁS ARTISTAS QUE AO LONGO DA HISTORIA NON TIVERON O RECOÑECEMENTO QUE MERECIÁN, E ENTENDER QUE AS OPORTUNIDADES DE DESTACAR NUNHA PROFESIÓN NON SON AS MESMAS PARA HOMES E MULLERES, NIN AO LONGO DA HISTORIA NIN NA ACTUALIDADE.	TI	100
CA1.2 - Valorar a importancia da conservación do patrimonio cultural e artístico universal e galego a través do coñecemento e a análise guiada de obras de arte.	SABER DESCRIBIR E SITUAR NO TEMPO E NO CONTEXTO UNHA OBRA DE ARTE CERCANA, ADQUIRINDO RESPETO POLA MESMA.		
CA1.3 - Analizar diversas producións artísticas e culturais, incluídas as propias e as dos seus iguais, desenvolvendo con interese unha ollada estética cara ao mundo e respectando a diversidade das expresións culturais.	SABER FACER UN ANÁLISIS CRÍTICO DE CALQUERA OBRA, DADAS UNHAS PAUTAS COMO GUÍA.		
CA1.4 - Seleccionar e describir propostas plásticas, visuais e audiovisuais de diversos tipos e épocas, analízalas con curiosidade e respecto desde unha perspectiva de xénero, e incorporalas á súa cultura persoal e o seu imaxinario propio.	RELACIONAR PRODUCCIÓNS DADAS COS SEUS ESTILOS OU LINGUAXES TAMÉN DADOS, E ENTENDER QUE AS OPORTUNIDADES DE DESTACAR NO MUNDO DA ARTE NON FORON NIN SON AS MESMAS PARA HOMES E MULLERES.		
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	SABER FACER UN ANÁLISIS PERSOAL DE CALQUERA OBRA, DADAS UNHAS PAUTAS COMO GUÍA.		
CA1.6 - Explicar a súa pertenza a un contexto cultural concreto, a través da análise dos aspectos formais e dos factores sociais que determinan diversas producións culturais e artísticas actuais.	COMPRENDER AS RELACIÓNS DA ARTE NO SEU CONTEXTO, NO QUE SE REFIERE AOS ACONTECEMENTOS HISTÓRICOS E AOS AVANCES TÉCNICOS.		
CA3.1 - Recoñecer os trazos particulares de diversas técnicas e linguaxes artísticas, así como os seus procesos e resultados en función dos contextos sociais, históricos, xeográficos e tecnolóxicos, procurando e analizando a información con interese e eficacia.	COMPRENDER AS RELACIÓNS DA ARTE NO SEU CONTEXTO, NO QUE SE REFIERE AOS AVANCES TÉCNICOS, E ÁS CIRCUNSTANCIAS HISTÓRICAS, SOCIAIS E XEOGRÁFICAS.		
CA3.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións propias, amosando unha visión persoal.	INCORPORAR POLO MENOS UN ELEMENTO OU UNHA TÉCNICA DE DIFERENTES OBRAS DE ARTE RECOÑECIDAS DENTRO DUNHA OBRA PERSOAL		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os xéneros artísticos. - Manifestacións culturais e artísticas clave ao longo da historia, incluídas as contemporáneas e as pertencentes ao patrimonio local: análise dos seus aspectos formais e do seu contexto histórico. Particularidades do patrimonio artístico galego. - As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en tres dimensións. O seu uso na arte e as súas características expresivas.

UD	Título da UD	Duración
3	TRANSVERSAL 3	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	ESTABLECER RELACIÓNS ENTRE O QUE SE QUERE EXPRESAR E O COMO (MATERIAIS E TÉCNICAS).		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.	TI	100
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUCENCIA DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O proceso creativo a través de operacións plásticas: manipular, reproducir, illar, transformar e asociar. - Factores e etapas do proceso creativo. Elección de materiais e técnicas, realización. O esbozo.

UD	Título da UD	Duración
4	UD1	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Argumentar a satisfacción producida pola recepción da arte en todas as súas formas e vertentes, compartindo con respecto impresións e emocións, e expresar a opinión persoal de forma aberta.	FORMAR UNHA OPINIÓN RAZOADA SOBRE UNA OBRA DE ARTE PROPOSTA.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.	TI	100
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUENCIA DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- As formas xeométricas na arte e na contorna: xeometría na natureza, a arquitectura e o deseño de obxectos cotiáns.
- Introducción aos sistemas de representación. Sistema diédrico: vistas. O esbozo isométrico.

UD	Título da UD	Duración
5	UD 2	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	SABER FACER UN ANÁLISIS CRÍTICO DE CALQUERA OBRA, DADAS UNHAS PAUTAS COMO GUÍA.		
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	ESTABLECER RELACIÓNS ENTRE O QUE SE QUERE EXPRESAR E O COMO (MATERIAIS E TÉCNICAS).	TI	100
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	VALORAR CON RESPETO MANIFESTACIÓNS ARTÍSTICAS DIVERSAS.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	RECOÑECER O PODER DA LINGUAXE VISUAL COMO FORMA DE EXPRESIÓN E COMUNICACIÓN.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUENCIA DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas.

UD	Título da UD	Duración
6	UD3	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	SABER FACER UN ANÁLISIS CRÍTICO DE CALQUERA OBRA, DADAS UNHAS PAUTAS COMO GUÍA.	TI	100
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	RECOÑECER O PODER DA LINGUAXE VISUAL COMO FORMA DE EXPRESIÓN E COMUNICACIÓN.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	VALORAR CON RESPETO MANIFESTACIÓNS ARTÍSTICAS DIVERSAS.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	ESTABLECER RELACIÓNS ENTRE O QUE SE QUERE EXPRESAR E O COMO (MATERIAIS E TÉCNICAS).		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUENCIA DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en tres dimensións. O seu uso na arte e as súas características expresivas.

UD	Título da UD	Duración
7	UD4	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	SABER FACER UN ANÁLISIS CRÍTICO DE CALQUERA OBRA, DADAS UNHAS PAUTAS COMO GUÍA.		
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	ESTABLECER RELACIÓNS ENTRE O QUE SE QUERE EXPRESAR E O COMO (MATERIAIS E TÉCNICAS).	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	VALORAR CON RESPETO MANIFESTACIÓNS ARTÍSTICAS DIVERSAS.		
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	RECOÑECER O PODER DA LINGUAXE VISUAL COMO FORMA DE EXPRESIÓN E COMUNICACIÓN.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUENCIA DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas.

UD	Título da UD	Duración
8	UD5	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Analizar de xeito guiado as especificidades das linguaxes de diferentes producións culturais e artísticas, establecendo conexións entre elas, e incorporalas con creatividade nas producións propias.	SABER FACER UN ANÁLISIS CRÍTICO DE CALQUERA OBRA, DADAS UNHAS PAUTAS COMO GUÍA.	TI	100
CA2.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	ESTABLECER RELACIÓNS ENTRE O QUE SE QUERE EXPRESAR E O COMO (MATERIAIS E TÉCNICAS).		
CA2.3 - Explicar, de forma razoada, a importancia do proceso que media entre a realidade, o imaxinario e a produción, superando estereotipos e amosando un comportamento respectuoso coa diversidade cultural.	VALORAR CON RESPETO MANIFESTACIÓNS ARTÍSTICAS DIVERSAS.		
CA2.4 - Realizar un proxecto gráfico-plástico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA3.2 - Expresar conceptos, ideas e sentimentos en diferentes producións plásticas e visuais, a través da experimentación con diversas ferramentas, técnicas e soportes, desenvolvendo a capacidade de comunicación e a reflexión crítica.	RECOÑECER O PODER DA LINGUAXE VISUAL COMO FORMA DE EXPRESIÓN E COMUNICACIÓN.		
CA3.4 - Realizar un proxecto artístico, con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas de creación gráfico-plástica.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA3.5 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións gráfico-plásticas, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, procurando as solucións e as estratexias máis adecuadas para as mellorar, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUCIÓN DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades expresivas e comunicativas dos elementos visuais: elementos básicos, forma, cor e textura. - Técnicas básicas de expresión gráfico-plástica en dúas dimensións. Técnicas secas e húmidas. O seu uso na arte e as súas características expresivas.

UD	Título da UD	Duración
9	UD6	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións audiovisuais propias, amosando unha visión persoal.	REALIZAR INTERPRETACIÓNS DE OBRAS COÑECIDAS.	TI	100
CA4.4 - Realizar un proxecto audiovisual con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais ou audiovisuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	DIFERENCIAR ENTRE AS FUNCIÓNS BÁSICAS DA IMAXE COMO INSTRUMENTO COMUNICATIVO.		
CA4.6 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións audiovisuais, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, buscando as solucións e as estratexias máis adecuadas para melloralas, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUENCIA DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Imaxe en movemento. Características, orixe e evolución. O cine e a animación. - Técnicas básicas para a realización de producións audiovisuais sinxelas, de xeito individual ou en grupo. Experimentación en contornas virtuais de aprendizaxe.

UD	Título da UD	Duración
10	UD7	7

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Utilizar con creatividade referencias culturais e artísticas da contorna na elaboración de producións audiovisuais propias, amosando unha visión persoal.	INCORPORAR POLO MENOS UN ELEMENTO OU UNHA TÉCNICA DE DIFERENTES OBRAS DE ARTE RECOÑECIDAS DENTRO DUNHA OBRA PERSOAL.	TI	100
CA4.4 - Realizar un proxecto audiovisual con creatividade e de xeito consciente, axustándose ao obxectivo proposto, experimentando con distintas técnicas visuais ou audiovisuais na xeración de mensaxes propias, e amosando iniciativa no emprego de linguaxes, materiais, soportes e ferramentas.	REALIZAR PROXECTOS PASANDO POR TODAS AS FASES DO PROCESO CREATIVO.		
CA4.5 - Recoñecer os diferentes usos e as funcións das producións e das manifestacións visuais e audiovisuais, e argumentar de forma individual ou colectiva as súas conclusións acerca das oportunidades que poden xerar, cunha actitude aberta e con interese por coñecer a súa importancia na sociedade.	DIFERENCIAR ENTRE AS FUNCIÓNS BÁSICAS DA IMAXE COMO INSTRUMENTO COMUNICATIVO.		
CA4.6 - Expor os procesos de elaboración e o resultado final de producións audiovisuais, realizadas de forma individual ou colectiva, recoñecendo os erros, buscando as solucións e as estratexias máis adecuadas para melloralas, e valorando as oportunidades de desenvolvemento persoal que ofrecen.	REALIZAR UNHA AUTOAVALIACIÓN E REFLEXIÓN DURANTE O PROCESO E AO FINALIZAR O PROXECTO INDIVIDUAL OU COLECTIVO, E ACTUAR EN CONSECUCENCIA DURANTE O PROCESO OU PARA O SEGUINTE PROXECTO.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Imaxe en movemento. Características, orixe e evolución. O cine e a animación. - Técnicas básicas para a realización de producións audiovisuais sinxelas, de xeito individual ou en grupo. Experimentación en contornas virtuais de aprendizaxe.

4.1. Concrecións metodolóxicas

1. Aspectos xerais:

- Partir da competencia inicial do alumnado
- Ter en conta a diversidade: respectar os ritmos e estilos de aprendizaxe
- Potenciar as metodoloxías activas: Combinar traballo individual e cooperativo, e o aprendizaxe por proxectos
- Enfoque orientado á realización de tarefas e resolución de problemas
- Uso habitual das TIC
- Papel facilitador do profesor/a

2. Estratexias metodolóxicas:

- Suscitar, na medida do posible, actividades con fins creativos.

- Manter algún elemento ou dato á libre elección do alumno.
- A interacción entre os alumnos, a fin de lograr que uns aprendan doutros, baixo a supervisión do profesorado.
- A secuenciación gradual dos contidos en función do grado de dificultade, partindo sempre dos de menor grao de dificultade e terminando cos que esixen un maior grao de atención e destreza.
- Os contidos deberán ser significativos.
- A retroalimentación do sistema, aspecto sempre a ter en conta para saber que aprenden os alumnos e en que grao o fan.
- Fuxir das clases magistrais, nas que o alumnado se convérte nun mero receptor, e fomentar a participación do alumnado.
- Resolución de problemas
- Estudo de casos (proxectos)

3. Secuenciación habitual de traballo na aula:

Motivación:

- Presentación actividade con mapas, gráficos, textos, fotos, etc.

Información do profesor/a:

- Información básica para todo o alumnado
- Información complementaria para reforzo e apoio
- Información complementaria para afondamento e ampliación

Traballo persoal

- Lectura e comprensión de bocexos, croquis e planos acoutados.
- Análise de documentación técnica e obras de arte, deseño industrial, etc
- Resolución de problemas
- Realización de exposicións públicas
- Memorización comprensiva

Avaliación:

- Análise de producións: traballos, exercicios, proxectos, mediante rúbricas
- Exposicións orais
- Traballos individuais e en grupo
- Observación do traballo na aula

4. Agrupamentos:

Búscase unha grande interacción entre os alumnos/as e tamén ca profesora, polo que se sentarán en equipos de 3 ou

4 persoas e poderán consultarse dúbidas e traballar de forma colaborativa.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais dispoñibles na aula
Materiais que debe aportar o alumnado
Portátiles EVA Dixital
Recursos dixitales
Espazos: aula de plástica e entornos virtuais

ESPAZOS

Ensinanza presencial

As sesións desenvolveranse na aula de plástica, que está dotada de mesas de debuxo e do material necesario para traballar adecuadamente os contidos da materia.

Trátase dunha aula de aproximadamente 100 m², cunha iluminación natural deficiente e moi fría, debido á súa orientación norte.

O intercambio de documentos e de tarefas que vaian a ser cualificadas farase na aula.

Ensinanza semipresencial

No caso de que algún alumno/a, todo un grupo ou mesmo o profesor, tiveran que ausentarse do centro para facer corentena, a actividade docente continuaría a través do entorno EVA Edixgal e do paquete de ferramentas GSuite.

Ensinanza non presencial

No caso de confinamento xeralizado, a docencia continuaría de xeito online.

En aplicación dos horarios espelloz do Plan de Continxencia, habería que conectarse, cando menos, nos primeiros 30 minutos de cada sesión co alumnado, a través de videoconferencia, empregando Meet, para manter contacto zdirectoz co alumnado: brindar explicacións, establecer directrices para as tarefas e atender ás demandas do alumnado.

O intercambio de documentos e tarefas realizaríase a través da aplicación EVA Edixgal, e do paquete de ferramentas GSuite: classroom e, ocasionalmente, de Gmail e/ou Drive.

MATERIAIS

A aula está dotada cos seguintes elementos:

- 24 mesas de debuxo de 1,20x0,80m.
- 1 pizarra branca de 2,5x1,20m
- 1 pantalla de proxección

- 1 canón de proxección
- 1 ordenador portátil
- 15 cabaletes
- 1 tórculo
- 10 tornetas para modelar
- 2 piletas con auga corrente
- 1 pizarra
- 1 corcho
- 2 xogos de escadra, cartabón, regras e compás para debuxar na pizarra.
- 1 almacén que contén material de belas artes e debuxo técnico
- cada estudante ten un ordenador portatil

Ademáis, na aula haberá sempre a disposición do alumnado material funxible: folios, material de debuxo técnico, lápices, lápices de cores, ceras, rotuladores, pegamento, pinces, témperas, acrílico, etc...

A maiores do material do centro, os alumnos deberán dispoñer de material propio: folios e utensilios de debuxo técnico (escadra, cartabón, regla milimetrada, compás, lápices 2H e 2B, goma, etc.)

Materiais necesarios no caso de ensinanza semipresencial e/ou non presencial: Os mesmos materiais que no caso da ensinanza presencial e, ademáis, un ordenador con webcam e conexión a internet

RECURSOS DIDÁCTICOS

- Libros de texto do entorno EVA Edixgal: Edebé, aulaPlaneta e Netex-Smart
- Banco de contidos EVA Edixgal e propios
- Paquete educativo de aplicacións GSuite: Classroom, Meet, Drive, Gmail, etc
- Diversas páxinas web de debuxo técnico.
- Programas de debuxo asistido por ordenador

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial realizarase ao comezar o curso académico, no mes de setembro. Realizaranse unhas prácticas e probas escritas baseadas nos estándares de aprendizaxe do curso anterior. A información recabada na avaliación inicial será trasladada ao titor do grupo de referencia, e este, á súa vez, informará a familia cando esta o solicite. Os resultados teránse en conta para comezar o curso con contidos adaptados ao nivel do alumnado, de tal xeito que a aprendizaxe sexa significativa para eles. Tamén servirán para fundamentar o plan de reforzo, se fora de aplicación.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	8	8	8	11	11	11	11	11	11	10
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Unidade didáctica	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	100
Táboa de indicadores	100

Criterios de cualificación:

O proceso, resultado e as exposicións públicas de traballos valoraranse de 0 a 10 puntos.

O traballo na aula tamén se valorará de 0 a 10 puntos, mediante unha táboa de observación diaria.

BAREMACIÓN NA AVALIACIÓN

- Actividades de aula (prácticas) e apuntes: 30% da nota de cada avaliación.
- Os traballos faranse na aula e en horario escolar. Polo tanto, para superar cada avaliación, será necesario entregalos todos.
- Os traballos deberán ser entregados dentro do prazo indicado polo profesor e serán cualificados de 0 a 10 puntos.
- A nota media dos traballos, en cada avaliación, será a media aritmética das cualificacións de todos eles.
- Recuperación: Cando unha actividade sexa presentada de xeito inapropiado ou non se adecúe ó esixido pola profesora poderase repetir, substituíndo a segunda nota á primeira.
- Proxectos individuais o grupais: 50% da nota de cada avaliación.
- En cada avaliación realizarase, cando menos, un proxecto.
- Cualificaranse de 0 a 10 puntos.
- A nota media dos proxectos realizados será a media aritmética das cualificacións de todos eles.
- Terase en conta tanto o proceso de traballo (50%) como o resultado obtido (50%)
- Recuperación: O traballo poderase repetir ou ampliar, substituíndo a segunda nota á primeira.
- Compre indicar que, na cualificación dos traballos, teranse en conta as faltas de ortografía: 0,05 por cada catro faltas de ortografía e 0,05 por cada falta copiada. Aplícase o criterio a partir da quinta falta e non se descuentan máis de dous puntos (20% da nota).

- Traballo na aula (e actitude de cara á materia): 20% da nota de cada avaliación.

- Puntuarase de cero a dez puntos.

- Cada alumno conta con dez puntos de partida, que se verán mermados segundo o seu desempeño nas clases, é dicir, cada día que o profesor considere que a valoración dun deses aspectos é negativa, descontaralle un punto ao alumno/a.

- Valoraranse: O rendemento individual ou en grupo do alumno/a. Se o alumno/a trae o material necesario para o normal desenvolvemento das clases. Se o alumno/a coida o material e as instalacións do centro: se limpa e coida o material depintura, escultura, gravado..., se deixa o espazo de traballo recollido, ...

- Nota da avaliación= (Nota media prácticas x 0,3) + (Nota media proxectos x 0,5) + (Nota traballo na aula x 0,2).

Na nota final aplicarase a lei do redondeo, xa que a cualificación final do alumnado en XADE non pode incluír decimais (cando o valor da décima é inferior a cinco, redondéase á unidade anterior, e cando o valor da décima é igual ou superior a cinco, redondéase á unidade superior)

AVALIACIÓN FINAL

Unha vez rematada a terceira avaliación, farase balance de todo o curso e calcularase a nota global, que será a media aritmética das tres avaliacións. Esta cualificación debe ser comunicada ao alumnado.

O período comprendido entre o remate da terceira avaliación e a avaliación ordinaria destinarase á recuperación, reforzo

e ampliación da materia, de tal xeito que:

1. O alumnado que non acade o aprobado na nota global terá a oportunidade de recuperar as partes da materia que teña suspensas a través dos seguintes instrumentos de avaliación, segundo a natureza das partes non superadas

e o criterio da profesora:

- Unha proba escrita sobre os contidos teóricos da ou das avaliación/s que teña suspensas

- Traballos: o alumnado terá oportunidade de repetir aquelas láminas ou traballos que teña suspensos.

2. O alumnado que teña aprobada a materia unha vez calculada a nota global, poderá melloralas repetindo aquelas láminas ou traballos nos que obtivera as notas máis baixas (consensuará ca profesora cales pode repetir).

As cualificacións das recuperacións substituirán ás notas orixinais sempre que sexan maiores que estas, e despois recalcularase a nota de cada avaliación.

Finalmente, unha vez recalculada a nota de cada avaliación, obterase a nota da avaliación ordinaria:

Nota avaliación ordinaria = media aritmética da cualificación das tres avaliacións (calculadas coas notas obtidas no período de recuperación, reforzo e ampliación, se son mellores que as orixinais)

Criterios de recuperación:

O alumnado que non acade o aprobado na nota global terá a oportunidade de recuperar as partes da materia que teña suspensas a través dos seguintes instrumentos de avaliación, segundo a natureza das partes non superadas e o criterio da profesora:

- Unha proba escrita sobre os contidos teóricos da ou das avaliación/s que teña suspensas

- Traballos: o alumnado terá oportunidade de repetir aquelas láminas ou traballos que teña suspensos.

As cualificacións das recuperacións substituirán ás notas orixinais sempre que sexan maiores que estas, e despois recalcularase a nota de cada avaliación.

Finalmente, unha vez recalculada a nota de cada avaliación, obterase a nota da avaliación ordinaria:

Nota avaliación ordinaria = media aritmética da cualificación das tres avaliacións (calculadas coas notas obtidas no período de recuperación, reforzo e ampliación, se son mellores que as orixinais)

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

a) Instrumentos de avaliación

1. Tarefas semanais

- A xestión da entrega, recollida, corrección e avaliación das tarefas farase a través de Classroom, ou tamén en papel.
- O total de entregas previstas para todo o curso é de 12, seguindo o calendario fixado.
- Déixanse libres as semanas de exames das avaliacións ordinarias e mais as de exames específicos de pendentes de xaneiro.
- O profesorado corraxirá as tarefas antes das datas fixadas no calendario.

2. Exame/s

- Realizaranse dous exames (xaneiro e abril).
- Explicarase con claridade os contidos de cada exame (en consonancia coas tarefas que se vaian realizando), e establecerase como computa cada exame na cualificación final.
- O alumnado debe entregar como mínimo 4 tarefas das 6 propostas antes de cada un dos exames. Se non cumpre con este requisito mínimo, perderá o dereito a esta proba.
- Cando un alumno/a acade unha nota menor que 5 na cualificación global do plan de reforzo, terá dereito a realizar unha proba final na que se examinará de toda a materia.
- En calquera caso, os exames axustaranse sempre aos contidos mínimos establecidos nas respectivas programacións.

b) Criterios de cualificación do plan de reforzo:

1. Tarefas: 50% da cualificación global.

2. Exame/s parciais: 50% da cualificación global. Cada un dos departamentos que realice dous exames debe especificar o seu sistema de cómputo dentro deste 50%. Nota mínima do exame necesaria para poder facer media coa nota das tarefas: 3,25.

c) Criterios de cualificación da proba final:

- Para o alumnado que presente un mínimo de oito tarefas das 12 propostas, os criterios de cualificación serán os mesmos que rexen para os exames parciais.

- Para o alumnado que NON presente un mínimo de oito tarefas das 12 propostas, a nota do exame será o 100% da

cualificación global.

d) Cualificación na avaliación final:

A nota na avaliación final será a máis alta de entre estas dúas:

- A cualificación global do plan de reforzo
- A cualificación da proba final

6. Medidas de atención á diversidade

MEDIDAS ORDINARIAS

Para asegurar a cohesión do grupo, a cooperación e o aprendizaxe entre iguais, realízanse traballos de xeito colaborativo en grupos heteroxéneos. Ademias, ponse en práctica o aprendizaxe por proxectos, ca realización dun proxecto que se elaborará ao longo de todo o curso. Isto combínase con actividades individuais, adaptándose os tempos ás necesidades específicas do alumnado.

Empregaranse os tempos do recreo para realizar reforzos.

Deseñaranse actividades de reforzo e de ampliación para todas as unidades didácticas.

Non é necesaria a adaptación dos instrumentos de avaliación para ningún/a alumno/a.

Non existe ningún alumnado repetidor da materia.

Se algún estudante tivera periodos de ausencia moi longos, estableceríase con el/ela unha comunicación vía telemática para mantelo ao día e facilitarlle a realización de actividades en consonancia co que se está a facer de forma presencial.

MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

Realízase unha adaptación curricular significativa para esta materia.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora		X						
ET.2 - Comunicación oral e escrita		X						
ET.3 - Comunicación audiovisual	X							
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento, autonomía, iniciativa e creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Competencia emocional	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.7 - Valores democráticos e de convivencia, igualdade, pluralidade, dereitos humanos, respecto e cooperación	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Estética	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Saúde, incluíndo a afectivo - sexual							X	
ET.10 - Cambio climático, sustentabilidade e consumo responsable							X	
ET.11 - Resolución pacífica de conflitos, rexeitamento da violencia	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Rechazo ao sexismo e á discriminación LGTBIQ+	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Traballo en equipo	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10
ET.1 - Comprensión lectora		
ET.2 - Comunicación oral e escrita		
ET.3 - Comunicación audiovisual		X
ET.4 - Competencia dixital	X	X
ET.5 - Emprendemento, autonomía, iniciativa e creatividade	X	X
ET.6 - Competencia emocional	X	X
ET.7 - Valores democráticos e de convivencia, igualdade, pluralidade, dereitos humanos, respecto e cooperación	X	X
ET.8 - Estética	X	X
ET.9 - Saúde, incluíndo a afectivo - sexual		
ET.10 - Cambio climático, sustentabilidade e consumo responsable	X	

	UD 9	UD 10
ET.11 - Resolución pacífica de conflitos, rexeitamento da violencia	X	X
ET.12 - Rechazo ao sexismo e á discriminación LGTBIQ+	X	X
ET.13 - Traballo en equipo	X	X

Observacións:

A maioría dos diferentes valores e elementos transversais que contén o curriculum da etapa son obxecto de traballo diario ao longo de todo o curso, debido a que:

- a metodoloxía que combina diferentes formas de cooperación as cales axudan á convivencia
- que é necesario traballar con autonomía e autocrítica, así como amosar iniciativa, para levar a cabo as diferentes actividades propostas
- nesta materia será necesario exercitar necesariamente o sentido estético
- a expresión oral traballarase especialmente á hora de expor os traballos
- será necesario manexar Edixgal e realizar búsquedas de información na rede.

Por outra banda, en determinadas unidades didácticas propónse unha temática en torno á cal se traballa máis especificamente algún dos elementos transversais sinalados.

Por último, destinarse un tempo á lectura, segundo o plan lector do centro, ademais de existir unha unidade dedicada á banda deseñada

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
VISITA A ESCOLA DE BANDA DESEÑADA	Visita á escola de Kiko Dasilva en Vilgo, e realización de obradoiro sobre a banda deseñada nunha aula de dita escola

Observacións:

O viaxe organizarase e realizarase xunto con profesorado de outros departamentos. Aínda que a visita á escola a farán todos/as os/as estudantes, o obradoiro será realizada por alumnado interesado na banda deseñada, mentres que o resto realiza outras actividades relacionadas con outras materias.

Poderanse realizar outras saídas, visitas culturais (museos, exposicións,...), participación nas actividades programadas polo centro e outras, sempre de índole cultural.

Todas estas actividades serán organizadas en coordinación coa Vicedirección do Centro e omunicadas con tempo suficiente a alumnos e pais.

Terase especial coidado en que estas actividades complementarias e extraescolares non supoñan un obstáculo para a consecución dos obxectivos suscitados, senón todo o contrario. Polo tanto, non se programarán actividades complementarias no último mes de cada avaliación, de ser posible.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?
Consegiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?
Consegiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?
Consegiuse a participación activa de todo o alumnado?
Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?
Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?
Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?
Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?
Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?
Usáronse distintos instrumentos de avaliación?
Dáse un peso real á observación do traballo na aula?
Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?
Como norma xeral fanase explicacións xerais para todo o alumnado
Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?
Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade
Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?
Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?
Intercálase o traballo individual e en equipo?
Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?
Incorpóranse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe
Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?
Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?
Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?
Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?
Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?
Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?

Descrición:

A avaliación realizarase tanto de forma continua como a final de curso, utilizando escalas elaboradas cos indicadores de logro enumerados, os 12 primeiros para a avaliación do proceso de ensino, e os 12 restantes para a práctica docente.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

MECANISMO DE REVISIÓN

A programación didáctica revisarase unha vez o mes. Os resultados de dita revisión recolleranse nas actas de departamento.

En caso de desfase refarase a programación de aula, deseñando unidades didácticas que engloben máis contidos e, se fora o caso, eliminando aqueles que afecten a estándares de aprendizaxe que non teñen peso na cualificación.

MECANISMO DE AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Procederase á avaliación e posterior modificación se é o caso, da programación didáctica, en base aos seguintes indicadores de logro:

- 1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?
- 2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?
- 3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?
- 4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?
- 5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?
- 6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas
- 7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?
- 8.- Asígnouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?
- 9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?
- 10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?
- 11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?
- 12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?
- 13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?
- 14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?
- 15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?
- 16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?
- 17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?
- 18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.

- 19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación
- 20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?
- 21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?
- 22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?
- 23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?
- 24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?
- 25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?
- 26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?
- 27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?
- 28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?
- 29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Arto 21o, 5 do D.86/15)
- 30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso
- 31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?
- 32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?

9. Outros apartados